Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie

Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat

Auteur
[redacted]

TER BESLISSING
Datum aangemaakt
8 april 2026

Kenmerk
DGBI / 106855109

nota
TER BESLISSING

Beslisnota bij Kamerbrief over de wets- en ZBO-evaluatie KVK, periode 2018-2024

Kopie aan
[redacted]

Parafenroute

[redacted]	[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]	[redacted]
	[redacted]	
[redacted]	[redacted]	
[redacted]	[redacted]	

Bijlage(n)
2

Aanleiding

Op 27 maart 2026 is de wet- en Zbo evaluatie KVK afgerond. De evaluatie richt zich op de legitimiteit, doeltreffendheid en doelmatigheid en governance van KVK over de periode 2018-2024 en geeft daarmee een duidelijk beeld over het functioneren van KVK. Aan de hand van de evaluatie geven we u een korte introductie in de werkzaamheden van KVK. Daarnaast informeren we u over de conclusies van de evaluatie en de voorgenomen opvolging daarvan.

Geadviseerd besluit

U kunt akkoord gaan met de voorgestelde opvolging inclusief de doorgeleiding van het evaluatierapport aan de Eerste en Tweede Kamer met bijgevoegde aanbiedingsbrief (bijlage 1).

Kernpunten

- Op 27 maart 2026 is de wet- en Zbo evaluatie KVK afgerond. De evaluatie richt zich op de legitimiteit, doeltreffendheid en doelmatigheid en governance van KVK over de periode 2018-2024.
- De evaluatie geeft over het algemeen een positief beeld van KVK. We gaan aanstonds aan de slag met de ambtelijke opvolging van de aanbevelingen uit dit rapport.
- Daarbij wordt politieke besluitvorming niet uitgesloten vanwege mogelijke wetswijzigingen. U wordt daaromtrent tijdig geïnformeerd.
- Op 22 juni staat een kennismaking met KVK en u gepland.

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie

Kenmerk
DGBI / 106855109

Toelichting

Over KVK

- KVK geeft uitvoering aan wettelijke registertaken in het ondernemersdomein zoals het Handels-, UBO- en LEI-register. Hoofddoel daarvan is het bieden van rechtszekerheid en veilig zakendoen in het economisch verkeer in Nederland en daarbuiten.
- Daarnaast is de KVK het eerstelijns informatie- en advies loket voor de overheid en heeft het taken op regio- en innovatie stimulering en beheer van de fysieke en digitale ondernemerspleinen.
- De KVK is als laatste ook het overheidsloket om verplichte exportdocumenten te verkrijgen voor handel met het buitenland. In de praktijk vertaalt dat zich in de volgende maatschappelijke impact: o Het gaat jaarlijks om verwerking van 225 mln. bevragingen van het handelsregister, en 3.7 mln inschrijvingen.
- In 2026 verwacht KVK ongeveer 660.000 exportdocumenten te verstrekken. Met deze certificaten van oorsprong ondersteunt KVK exporterend Nederland, de certificaten van oorsprong zijn in de importerende landen vaak een verplicht document om de goederen te kunnen importeren.
- De prognose voor 2026 is om 10.000 verplichte LEI-registraties uit te geven en 8.500 te verlengen om de handel op de financiële markten te faciliteren.
- KVK voert bijna 34 mln. digitale dienstverleningsmomenten en sessies uit.
- Via de telefoon, chatbot en verschillende social mediakanalen staat de KVK meer dan 1,5 mln. ondernemers te woord.
- KVK voert duizenden adviesgesprekken, ontvangt tienduizenden bezoekers op Ondernemerspleinen en tijdens KVK-events.

Conclusies Wet- en Zbo-evaluatie KVK

- Overheidsingrijpen via de wettelijke taken van KVK is gelegitimeerd.
- KVK voert de registertaak, informatie- en adviestaak en de digitale ondernemerspleinen doeltreffend uit. Voor innovatie- en regiostimulering geldt dat KVK beperkt activiteiten uitvoert. Ondernemers en stakeholders vinden deze taken logischer passen bij andere dienstverleners, tenzij de invulling van deze taken logisch samenhangt met de register- en voorlichtingstaak. De taak fysieke ondernemerspleinen heeft potentie, maar door het ontbreken van duidelijk vastgestelde doelen en KPI’s kan de doeltreffendheid nu onvoldoende worden vastgesteld.
- Doelmatigheid van KVK kent een gemengd beeld. De totale lasten zijn in 2018–2024 met 34% gestegen (gecorrigeerd voor inflatie is dit 7%). Dit komt vooral door uitbreiding en verzwaring van de registertaak. Intern stuurt KVK actief op doelmatigheid ondanks dat expliciete kaders of prestatie-indicatoren voor doelmatigheid in de aansturing door- en verantwoording aan EZK ontbreken. De financiële weerbaarheid van KVK is afgenomen door een structureel negatief resultaat in de onderzochte jaren, maar het eigen vermogen ligt nog boven het afgesproken maximum. De toekomstige invoering van EU-regels die kosteloze

gegevensverstrekking vereisen zal een nieuwe financieringsstructuur noodzakelijk maken.
- De governance van KVK functioneert in de basis, maar kent enkele aandachtspunten. Doordat het ontbreekt aan een (lange termijn) visie van EZK op meerdere rollen en taken van KVK en er binnen EZK beperkt sprake is van integraal opdrachtgeverschap is gerichte sturing op doeltreffendheid en doelmatigheid beperkt. Binnen de adviesstructuur functioneren de Raad van Advies en de Gebruikersraad Handelsregister naar tevredenheid, maar de Centrale Raad functioneert onvoldoende en de Regionale Raden zijn in de praktijk verdwenen.

<u>Opvolging evaluatie</u>

- Op grond van artikel 39 van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen deelt de MEZK elke vijf jaar een verslag met de Eerste en Tweede Kamer ten behoeve van de beoordeling van de doelmatigheid en doeltreffendheid van het functioneren van een Zbo.
- Naast doorgeleiding aan de Eerste en Tweede Kamer gaan we ambtelijk aan de slag met de opvolging van de aanbevelingen uit het onderzoeksrapport. Een deel van de aanbevelingen zal ambtelijk ondervangen worden, maar een deel vraagt ook om politieke besluitvorming, onder andere vanwege mogelijk noodzakelijke wetwijzigingen. Het gaat hierbij (mogelijk) om:
    - De herijking van de innovatie- en regiostimuleringstaak;
    - De invoering van een nieuwe financieringsstructuur als gevolg van EU-regels;
    - De visie op het registerlandschap en de poortwachtersrol van KVK;
    - De overweging om de Centrale Raad te vervangen door een ander of nieuw in te richten gremium waarin relevante stakeholders van KVK vertegenwoordigd zijn.
- We zullen u op de hoogte houden van de opvolging. Opvolging die politieke besluitvorming behoeft zullen wij tijdig aan u voorleggen en voorzien van een onderbouwd advies.